

T(R)ÒPICS

MARCEL·LÍ BORRELL

COL·LABORADOR PERIODÍSTIC

1. Ibsen mort? Pronunciar Ibsen en teatre és tant com dir Ibex35 en borsa. Els valors moren? Segons quins. Llegeixo als papers que Ibsen el viking, s'ha mort. Fa cent anys. Però Henrik Ibsen, pare dels pares plenipotenciàries de l'Escena Europea Moderna, segueix més viu -caríssim- que l'euro. Resulta que de les vint-i-sis obres que Ibsen ha escrit entre 1850 i 1899, de *Catilina* (1850) a *Quan despertem els morts* (1899), cap d'elles no haurien de passar la ITV. Altra cosa és el personatge. El murri Ibsen, de poques paraules, expressiu rostre i gest ampul·lós. Ga-

siu quan juga a fer-se el nen petit que sempre vol jugar. I la seva timidesa proverbial. L'energia amb què, quan volia, encaixava la mà i la feia pols. S'ha dit que Ibsen és home de teatre que estima les dones...teatral. Em ve ara al cap un homenot, de cinema, George Cukor, també afecte a les senyores. A diferència del creador de la *star* Katharine Hepburn, el misantrop Ibsen -no pas misogin- ha parit, a escena, més dones fortes/febles per mil·límetre quadrat de les quals el fantasmal Pedro Almodóvar mai no podria inventar-se ni que visqués mil anys. Ibsen també és un cul viatger. De les 26 obres del noruec, 12 han estat pensades i escrites al continent europeu: Alemanya, Suïssa, Itàlia. Es podria elaborar un tractat sobre el com geogràfic condicio-

na el què del discurs dramàtic. Heroïnes furibundes com la Nora de *Casa de nines* (1879), la Hedda Gabler (1890), la Hilde de *La dama del mar* (1888), la Rebeca de *Rosmersholm* (1886) no tindrien raó de ser sense tenir present on van estar engendrades. Ibsen també dinamita t(r)òpics sagrats. Posa en boca dels seus personatges sentències polèmiques: "El principal paper de la democràcia és fer-se aristocràcia"; "Les minories sempre tenen raó"; "L'home més poderós del món és el que està sol" i l'Ibsen més hipertímid fa el mutis definitiu a Christiania el 1906.

2. Ibsen assassinat! Posats a classificar productes teatrals, només n'hi ha de dues classes: bon teatre i mal teatre. Ben fet o mal fet. I si parlem de directors, dues cate-

gories: 1) qui escenifica autors vius; 2) o morts. Sota el parallamps de la prepotent Focus -enlluerna esnob- a dreta i esquerra-, Calixto Bieito (sempre) es beneficia dels morts: no es poden defensar, pobres. Amb el *Peer Gynt* d'Ibsen, drama poètic, la tropa del Romea qüestiona el món noruec segons el (mal) gust català: Bieito, Joel Joan, Mont Plans, Carles Canut (qui s'atreveix a dir pestes del compositor Edvard Grieg que per encàrrec del mateix Ibsen va musicar l'obra) han perpetrat un altre infern parapsicòtic i *trash*. És a dir, pura efervescència espectacular amb posada en escena novament plena de wàters de disseny, pixadors sense pixums, trempera matinera, ejaculacions precoces, vòmits pseudo-aberrants que ni l'Ibsen més pueril mai no s'hauria atrevit a somniat. Però com tothom sap, provoca qui pot, no qui ho vol.

Nàvara M-6-06